॥ यत्र विश्वं भवति एकनीडम् ॥

ॐ

Prajnanabodhini

Man Making Education

प्रज्ञानबोधिनी

Email id : prajnanabodhini@gmail.com Website : www.prajnanabodhini.in

* प्रज्ञानबोधिनी शैक्षणिक भूमिका :

प्रज्ञानबोधिनी गेली १७ वर्षे शैक्षणिक व सामाजिक क्षेत्रात काम करीत आहे. ‘शिक्षणातून माणूस घडला पाहिजे’, हा स्वामी विवेकानंदांचा शिक्षण विचार समोर ठेवून संस्था कार्यरत आहे. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व्हावा, यासाठी सनातन भारतीय संस्कृती ते आधुनिक विज्ञान व तंत्रज्ञान यांचा मेळ प्रज्ञानबोधिनीने आपल्या शैक्षणिक रचनेत केला आहे. यासाठी शैक्षणिक उपक्रमांबरोबरच पूरक शैक्षणिक उपक्रम, विज्ञान-तंत्रज्ञान, कला व क्रीडा या माध्यमातून अनेक उपक्रमांची रचना प्रज्ञानबोधिनीमध्ये करण्यात आली आहे.

* उद्दिष्ट :

या शिक्षण विचारातून घडणारा विद्यार्थी हा भविष्यातील स्पर्धात्मक युगात स्वतःला सिद्ध करणारा असला पाहिजे. कुटुंब व समाजाप्रती त्याच्यामध्ये स्नेह व आदराची कर्तव्य भावना असली पाहिजे. शिक्षणातून मिळवलेल्या कौशल्यांच्या आधारे देश घडणीला उपयुक्त असे काम त्याच्याकडून झाले पाहिजे, असा विद्यार्थी प्रज्ञानबोधिनीमध्ये घडावा हे उद्दिष्ट डोळ्यापुढे ठेवून संस्था कार्यरत आहे.

✻ चिखली शाखा :

जून २००६ पासून सुरूवात. निमशहरी भागातील प्रकल्प. ६५० विद्यार्थी संख्या.

चिखली शाळा

✻ शिरगाव शाखा :

जून २००८ पासून सुरूवात. ग्रामीण भागातील प्रकल्प. २० कि. मि. परिसरातील २८ गावांमधील विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सोय. ९०० विद्यार्थी संख्या.

दोनही शाळा या महाराष्ट्र शासनाच्या मान्यताप्राप्त शाळा असून, महाराष्ट्र शासनाच्या शालांत परीक्षा मंडळाच्या परीक्षेस विद्यार्थी बसतात. दोनहीकडे नर्सरी ते इ. १०वी पर्यंतचे वर्ग आहेत. दोनही ठिकाणी सुमारे ३०,००० चौ. फुटाच्या भव्य, प्रशस्त, आकर्षक वास्तूंची निर्मिती करण्यात आली आहे. प्रत्येक वर्ग खोली शैक्षणिक साधनांनी परिपूर्ण, हवेशीर व प्रकाशमान अशी आहे. आधुनिक संगणक कक्ष, सुसज्ज ग्रंथालय, साधन संपन्न विज्ञान प्रयोगशाळा, साहित्यांनी परिपूर्ण संगीत कक्ष आहेत. इलेक्ट्रीकल, इलेक्ट्रॉनिक्स व रोबोटिक्स या आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या अभ्यासासाठी स्वतंत्र कार्यशाळा आहेत. पूर्व प्राथमिकसाठी उपक्रम वर्ग, प्रत्येक विभागासाठी आवश्यक शैक्षणिक साधने इ. सोयीसुविधांनी शालेय वास्तु परिपूर्ण आहेत.

शिरगाव शाळा

विद्यार्थ्यांच्या क्रीडा विकासासाठी प्रशस्त क्रीडांगण उपलब्ध आहेत. विद्यार्थ्यांसाठी वाहतूक व्यवस्था उपलब्ध आहे. आरोग्यदायी स्वच्छतागृहे व शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची सोय उपलब्ध आहे. सुरक्षेच्या दृष्टीने सीसीटीव्ही व इतर सोयी उपलब्ध आहेत.

✻ औपचारिक शिक्षण :

पूर्व-प्राथमिक विभाग :

यामध्ये प्रामुख्याने विद्यार्थ्यांच्या पंचद्रियांचे विकसन, मानसिक, भावनिक विकासाबरोबरच संस्कारांची रुजवण, अक्षर ओळख, शब्दांची, वाक्यांची जुळवणी, अंक ओळख, आकडेमोड या गोष्टी भरपूर शैक्षणिक साहित्याच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविल्या जातात.

प्राथमिक विभाग :

यामध्ये उच्चार, बोलणे, ऐकणे व वाचणे या भाषिक कौशल्यांवर काम केले जाते. विद्यार्थ्यांमध्ये विविध उपक्रमांमधून ही कौशल्य वाढवली जातात. तसेच मूलभूत गणितीय संकल्पनांचे दृढीकरण केले जाते. संस्कार व मूल्य यातून वृत्ती घडणाचा प्रयत्न केला जातो.

माध्यमिक विभाग :

यामध्ये अभ्यासक्रमातील विविध विषय हे प्रत्यक्ष व स्व-अनुभवातून शिकवण्याची व्यवस्था केली जाते. विविध विषयांच्या संकल्पना समजावून घेऊन त्यांचा सूक्ष्म अभ्यास करण्याची संधी व मार्गदर्शन विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून दिले जाते. बौद्धिक, मानसिक, भावनिक, सामाजिक व शारीरिक विकासावर उपक्रमांमध्ये भर दिला जातो. तर्कशक्ती, नाविन्य, सुसंगत विचार यामधून आत्मविश्वास बांधणी केली जाते. देश प्रश्नांची व समाजमनाची जाण येण्यासाठी विविध उपक्रम योजले जातात. आयुष्याची ध्येय निश्चिती याच काळात करायला शिकवले जाते.

विविध स्पर्धा परीक्षा. विविध कौशल्यांच्या परीक्षा व क्रीडा स्पर्धा यांमधून विद्यार्थ्यांना त्यांच्या विविध क्षमता जोखण्याची संधी उपलब्ध करून दिली जाते.

✻ सांस्कृतिक उपक्रम :

भारतीय संस्कृती रक्षण व संवर्धनासाठी वर्षभर विविध सण-समारंभांचे आयोजन केले जाते. त्यामागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन, सामाजिक दृष्टिकोन, उत्सवी व कृतज्ञतेचा भाव विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविला जातो. या सर्व कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष सहभागी केले जाते. याशिवाय वर्षभर विविध व्याख्याने, कार्यशाळा, शिबिरे, सादरीकरण, अभ्यास वर्ग यामधून विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्त्व विकसन केले जाते.

✻ पूरक शिक्षण उपक्रम :

औपचारिक शिक्षणाबरोबरच अनौपचारिक शिक्षणही विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी उपयुक्त आहे. विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्त्व सर्वार्थाने फुलावे यासाठी शाळेच्या वेळेतच स्वतंत्रपणे कौशल्य प्रशिक्षणाची व्यवस्था केली आहे. गायन, वादन, नृत्य, अभिनय, कथाकथन, वक्तृत्व, संस्कृत-पाठांतर, लेखन-कौशल्य विकसन, चित्रकला, कागदकाम, मातीकाम इ. विविध कौशल्यांचे प्रशिक्षण विद्यार्थ्यांची आवड पाहून दिले जाते. यासाठी त्या त्या क्षेत्रातील तज्ञ प्रशिक्षक मार्गदर्शन करीत असतात.

✻ क्रीडा विकसन :

'शरीरमाद्यं खलु धर्म साधनम्' या उक्तीप्रमाणे निरोगी, काटक सुदृढ शरीर व मनासाठी ध्यान व व्यायाम हे महत्त्वाचे आहेत. यासाठी सूर्यनमस्कार, योगासने, ध्यान, कबड्डी, खो-खो, कुस्ती, विविध मैदानी खेळ, याबरोबरच तिरंदाजी, कराटे, स्केटिंग, टेबल टेनिस, हॉलीबॉल इ. सारख्या वैयक्तिक व सांघिक खेळांची प्रशिक्षण व्यवस्था उपलब्ध करून दिली आहे. विविध क्रीडा स्पर्धांमध्ये विद्यार्थ्यांना सहभागी होण्यासाठी व उत्कृष्ट क्रीडापटू म्हणून नाव मिळविण्यासाठी विशेष क्रीडा प्रशिक्षकांची योजना करण्यात आली आहे.

✻ तंत्रशिक्षण उपक्रम :

आगामी काळ हा संगणकाबरोबरच यांत्रिकीकरण व कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा असणार आहे. भविष्यात कुठल्याही क्षेत्रात काम करताना, या तंत्रज्ञानाचे किमान ज्ञान आवश्यक असणार आहे. जीवनदायी शिक्षणाच्या विचाराबरोबरच जेवणदायी शिक्षण ही काळाची गरज असणार आहे. हे लक्षात घेऊन तंत्रशिक्षणाच्या प्रशिक्षणाचा विचार काळानुसार बदलणे आवश्यक आहे. त्यासाठी इलेक्ट्रिकल, इलेक्ट्रॉनिक, संगणक, रोबोटिक्स, आय.ओ.टी. इ. सारख्या विषयांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना देण्याची योजना करण्यात आली आहे.

✻ भविष्यवेध :

बदलत्या जागतिक संदर्भांमध्ये शिक्षण क्षेत्रातील संदर्भही वेगाने बदलत आहेत. या सर्वांमध्ये प्रज्ञानबोधिनीचा विद्यार्थी अग्रेसर रहावा, यासाठी काही गोष्टी भविष्यात कराव्या लागतील.

१) इ. १२ वी पर्यंतची शिक्षण व्यवस्था.
२) विज्ञान व तंत्रज्ञानामधील काळानुसार होणारे बदल स्वीकारणारा तंत्र शिक्षण अभ्यासक्रम.
३) संस्कृत व विदेशी भाषा प्रशिक्षणाची सुविधा.
४) क्रीडा व कलाक्षेत्राचे विकसन.

✻ आवाहन :

प्रज्ञानबोधिनी आपले शैक्षणिक व सामाजिक काम हे 'राष्ट्र घडणीचे काम' म्हणून करीत आहे. आजचा विद्यार्थी हा उद्याच्या विकसित भारतातील महत्त्वाचा घटक असणार आहे. स्वदेश, स्वधर्म, स्वभाषा यांच्या रक्षणासाठी प्रज्ञानबोधिनीसारख्या संस्थांची आवश्यकता आहे.

समाजासाठी उभे राहणारे हे काम समाजाच्या मदतीवरच उभे राहीले पाहीजे, अशी आमची धारणा आहे. आजवर अनेक सुहृदयींनी या कामाला बहुमूल्य अशी मदत केली आहे. यापुढील काळातही आपल्या सारख्या अनेकांकडून आर्थिक मदतीबरोबरच वस्तूरूप मिळणारी मदतही मोलाची ठरणार आहे. आपण केलेली ही मदत, खऱ्या अर्थाने शैक्षणिक व सामाजिक कामामध्ये सहाय्यभूत होईल असा विश्वास प्रज्ञानबोधिनी आपल्याला देत आहे.

✻ दृष्टीक्षेपात प्रज्ञानबोधिनी ✻

✻ *प्रमुख वैशिष्ट्ये :*

- सनातन संस्कृती ते आधुनिकता यांचा समन्वय.
- सांस्कृतिक उपक्रमांतून संस्कृती संवर्धन.
- शैक्षणिक व पूरक उपक्रमांतून सर्वांगीण विकसन.

✻ *भौतिक सुविधा :*

- प्रशस्त व प्रसन्न वास्तू.
- भव्य क्रीडांगण व विविध खेळांची व्यवस्था.
- सर्व साहित्यांनी परिपूर्ण विज्ञान प्रयोगशाळा.
- अद्ययावत संगणक प्रयोगशाळा.
- तांत्रिक उपकरणांनी परिपूर्ण इलेक्ट्रिकल, इलेक्ट्रॉनिक व रोबोटिक्स प्रयोगशाळा.
- विविध वाङ्मयाने परिपूर्ण ग्रंथालय.
- आरोग्यदायी स्वच्छतागृहे व शुध्द पिण्याचे पाणी.
- सुरक्षित वाहतूक व्यवस्था.
- संरक्षित साधनांनी युक्त परिसर.

✻ *शैक्षणिक सुविधा :*

- तज्ञ व अनुभवी अध्यापक वर्ग.
- विविध खेळांची प्रशिक्षण व्यवस्था.
- स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन.
- गायन, वादन, नृत्य, अभिनय, मातीकाम, हस्तकला इ. कलांचे मार्गदर्शन.
- महाराष्ट्र राज्य शासन अभ्यासक्रम (एस.एस.सी.बोर्ड.)

✻ Prajnanabodhini Educational Thoughts :

Prajnanabodhini has been working in the educational and social field for past 17 years. The institute is working on Swami Vivekananda's philosophy of "Man Making Education". Prajnanabodhini has designed an activity plan which covers a combination of ancient Indian culture with modern science and technology for the holistic development of students. To achieve this, along with academics co-curricular activities are planned and conducted.

✻ Objectives :

A student of Prajnanabodhini should prove himself in the competitive era of the future. He should have a sense of duty, affection and respect towards family, society and nation. Prajnanabodhini is working on for overall development of student who will contribute in nation building.

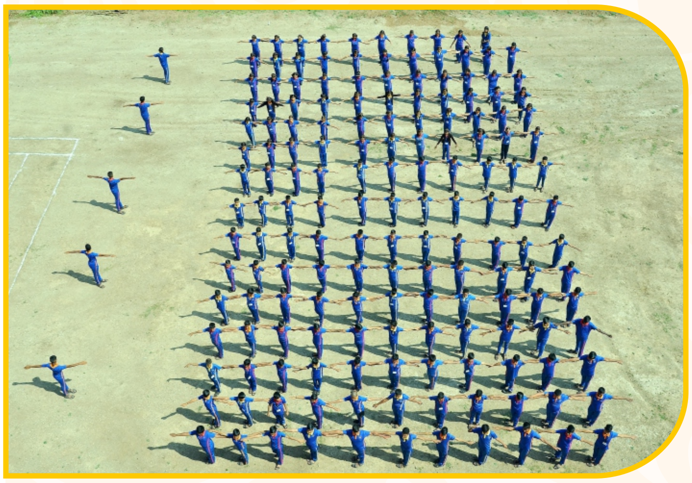

✻ Chikhali Branch :

Chikhali School has been functioning since June 2006. This is semi urban school where 650 students are getting quality education.

✻ Shirgaon Branch :

Shirgaon school is working since June 2008. This is rural school where 900 students from 28 villages in 20 k.m. radius attend the school and are getting quality education.

Both the schools are recognized by Maharashtra government. The students appear for Secondary School Certificate (SSC) examination. There are classes from Nursery to 10th std at both the places. Grand, spacious, attractive buildings of about 30,000 Sq.ft, are built. Each class room is well-equipped, airy and well-lit.

The school buildings are complete with facilities like modern computer lab, library having good collection of books on various topics. The schools have well-equipped science lab, well-stocked music room, separate lab for technical education of Electrical / Electronics / Robotics. Activity classes for pre-primary are provided. Essential educational tools for each department are available. For sports development of students spacious playgrounds are available. Transportation facility is available for students. Clean sanitary and pure drinking water facilities are available. Most of the school premises, entrance, play area, corridors are under CCTV surveillance for safety and security of students.

✻ Formal Education :

Pre - Primary Section :

Main emphasis is on development of students' senses. Mental and emotional development along with inculcation of manners is also taken care. Letter recognition, matching of words, sentences, number recognition, and arithmetic is taught to students through lot of educational material.

Primary Section :

Primary section deals with pronunciation, speaking, listening and reading skills. These skills are enhanced in students through various activities. Mathematical concepts are reinforced through day to day practical examples. An attempt is made to build attitude and values through various activities.

Secondary Section :

In this section, various subjects in the curriculum are taught directly and through experiments. Students are provided with opportunities and guidance to study the concepts of various subjects in detail. Activities focus on physical, mental, emotional, intellectual and social development. Confidence is built through rationality, innovation, coherent thinking. Various activities are planned to understand the country's issues and community spirit. The students are taught to determine the goal of life.

Through various competitive exams, students are provided an opportunity to showcase their various abilities through skill tests and sports competitions.

✻ Cultural Activities :

Various Indian festivals are being celebrated throughout the year to introduce, protect and preserve Indian culture. Students learn sense of gratitude, scientific approach, social approach through these celebrations. Students are directly involved in all these programs. Apart from this, the personality of the students is developed through various lectures, workshops, camps, presentations, study classes throughout the year.

✻ Supplementary Education Activities :

Along with formal education, informal education is also useful for the overall development of students. A, separate skill development program is designed and scheduled during the school hours to flourish the personality. Students are exposed to various skills like singing, music, dance, acting, story-telling, elocution, sanskrit-recitation, writing-skills, painting, paper work, pottery etc. Advanced training is given according to the interest of the students. Students are guided by expert trainers in these fields.

✻ Sports Development :

As the saying goes, 'शरीरमाद्यं खलु धर्म साधनम्' meditation and exercise are important for a healthy body and mind. Training arrangements for individual and team sports are available. Indoor workouts like suryanamaskar, yoga, meditation are regularly performed. Coaches are available for various outdoor team sports like kabaddi, kho-kho, volley ball, wrestling. Individual sports like archery, karate, skating are also taught. Special sports coaches are appointed to help the students to participate in various sports events and earn recognition as excellent sportsmen.

✲ Technical Education Activities :

These educational activities make student self-reliant, employable, well-mannered and cultured person. To impart knowledge of electrical, electronic, computer, robotics, I.O.T. special syllabus is designed and laboratories are being set. So that the students will be confident to face coming era of machine learning and artificial intelligence (ML & AI).

✲ Future Plan :

In the changing global context, education sector is also changing rapidly. In order to make student of Prajnanabodhini the forerunner in various fields we are planning to develop

1) Secondary section : Education up to 12th standard.
2) Time to time updation in curriculum of technical education.
3) Training facility of sanskrit and foreign languages.
4) Development of sports and arts sector.

✲ Appeal :

Prajnanabodhini is working in educational and social fields for 'Nation Building'. Today's student is going to be an important component of tomorrow's developed India. An Institution like Prajnanabodhini plays an important role in preservation and utilization of Swadesh, Swadharm, Swabhasha.

We believe that such social work should be supported by the society with all means. Up till now many individuals and organisations have contributed to a great extent. In future also your financial help as well as donations in any kind will be most valuable in development of this institute. We assure that your support will truly contribute to educational and social well being.

✲ Prajnanabodhini At A Glance :

✲ Key Features

- Confluence of ancient and modern culture.
- Culture promotion through cultural activities.
- Curricular and co-curricular activities for all round development.

✲ Infra structural facilities

- Spacious and pleasant building.
- Big playground with various sports equipments.
- Updated computer lab.
- Fully equipped Electrical, Electronic & Robotics laboratory.
- A library full of various literature.
- Well sanitized toilets & Clean drinking water facility.
- Safe transportation system.
- Fully protected premises.

✲ Education & Guidance

- Trained and experienced staff.
- Provision for sports training.
- Guidance for competitive exam.
- Skill development programs like singing, music, dance, acting, clay work, crafts etc.
- Guidance for specially designed program in Science & Technology.
- Maharashtra State Board Curriculum. (S.S.C. Board)

Board of Trustees

Madanlal Zumbarlal Kankariya (Chairman)
Yadvendra Yogeshwar Joshi (Founder & Secretary)
Madanlal Indrabhan Kochar (Treasurer)
Abhay Chandanmal Darda (Trustee)
Bhawarilal Zumbarlal Kankariya (Member)
Jaikumar M. Chordia (Member)
Makrand Madhusudan Bapat (Vice Chairman)
Yashwant Laxman Limaye (Joint-Secretary)
Sandeep Pundlik Chitodkar (Trustee)
Kantilal Mohanlal Khivansara (Member)
Dnyaneshwar Maruti Mhetre (Member)
Upendra Madhav Pathak (Member)

Contact

Yadvendra Joshi, (Founder & Secretary) **M. 8975209209, 9422566209**

Head office : Prajnanabodhini : S. No 1517/1, Sonawane Vasti, Chikhali, Tal. Haveli, Dist. Pune.
M. 9881710319 **Email :** prajnanabodhini@gmail.com **Website :** www.prajnanabodhini.in

Chikhali Branch : Prajnanbodhini's Smt. Kantabai Chandanmal Darda Vidyalaya
S. No 1517/1, Sonawane Vasti, Chikhali, Tal. Haveli, Dist. Pune.
Aparna Govande (Principal) **M. 9822913582** **Email :** prajnanabodhinichikhali@gmail.com

Shirgaon Branch : Prajnanabodhini English Medium School
At. Post. Shirgaon, Tal. Maval, Dist. Pune. (Shirgaon - Gahunje Road)
Sumedha Khambete (Principal) **M. 9881237984** **Email :** prajnanabodhinishirgaon@gmail.com

Donation for this project is eligible for 80g according to the income tax law. Kindly draw the cheque in the favour of ‘Prajnanabodhini’.

For Online Transfer :

Prajnanabodhini
Cosmos Co-op. Bank Ltd., Nigdi Br.
Saving A/c No : 902050105227
IFSC : COSB0000902